

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 106/2007
Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην ελληνική επικράτεια των πολιτών της
Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους

Τροποποιήσεις:

Άρθρο 43 ν. 4686/2020, άρθρο 32 ν. 4540/2018 και άρθρο 42 ν. 4071/2012 (85 Α')

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α'- 34), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 παρ. 4 του ν.1440/1984 (Α'- 70) και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 7 του ν.1775/1988 (Α'- 101), 31 του ν.2076/1992 (Α'- 130), 19 του ν.2367/1995 (Α'- 261), 22 του ν.2789/2000 (Α'- 21) και 48 του ν.3427/2005 (Α'- 312).
2. Τις διατάξεις του άρθρου δευτέρου παρ. 2 του ν.2077/1992 «Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών Πρωτοκόλλων και Δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην τελική Πράξη» (Α'- 136).
3. Τις διατάξεις του άρθρου 22 της παρ. 3 του ν.2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α'- 247).
4. Την υπ' αριθμ. 37930/ΔΙΟΕ1264/14.10.2005 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών (Β.1432/14.10.2005) και ιδίως τις διατάξεις του άρθρου 7, όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. 5733/ΔΙΟΕ 179/9.2.2006 όμοια (Β'- 204).
5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα [π.δ.63/2005 (Α'- 98)].
6. Τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004 (ΕΕ L 158 της 30-04-2004) σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, όπως τροποποιήθηκε με το Διορθωτικό της 29-06-2004 (ΕΕ L 229).
7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:
  - A. Επί του κρατικού προϋπολογισμού :
    1. Δαπάνη από την καθιέρωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν στην Ελλάδα. Η δαπάνη αυτή, που εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός δικαιούχων, είδος επιδοτήσεων, παροχών, κ.λ.π.) και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς, θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των οικείων Υπουργείων.
    2. Ενδεχόμενη δαπάνη από την παροχή του ευεργετήματος της πενίας σε όσους εκ των ανωτέρω ασκούν ένδικο μέσο κατά της απόφασης απέλασής τους, εφόσον δε διαθέτουν επαρκείς πόρους για το σκοπό αυτό. Η δαπάνη αυτή, η οποία όμως εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και δεν μπορεί να εξακριβωθεί επακριβώς, θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης.
  - B. Επί του προϋπολογισμού των δημόσιων νοσοκομείων (ν.π.δ.δ. επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό): Ενδεχόμενη δαπάνη από τη διενέργεια δωρεάν ιατρικών εξετάσεων στους πολίτες κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα μέλη της οικογένειάς τους, που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που δικαιολογεί τη λήψη περιοριστικού μέτρου της ελευθερίας της κυκλοφορίας τους. Η δαπάνη αυτή, η οποία ομοίως εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς, θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των οικείων δημοσίων νοσοκομείων.
8. Τις υπ' αριθμ. 67/2007, 69/2007 και 95/2007 γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε :

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**Άρθρο 1****Σκοπός**

(Άρθρο 1 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι να καθορίσει :

- (α) τους όρους που διέπουν την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην ελληνική επικράτεια από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ένωσης) και τα μέλη των οικογενειών τους,
- (β) το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους,
- (γ) τους περιορισμούς των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα εδάφια α και β του παρόντος, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, προκειμένου να ενσωματωθούν στην ελληνική νομοθεσία οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 2004/38/ΕΚ οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην Ελλάδα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους.

Άρθρο 2**Ορισμοί**

(Άρθρο 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος προεδρικού διατάγματος, νοούνται ως:

1. «Πολίτης της Ένωσης»: κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ένωσης.
2. «μέλος της οικογένειας» :
  - α) ο/η σύζυγος·
  - β) ο/η σύντροφος με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης της Ένωσης έχει σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους, εφόσον η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής αναγνωρίζει τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς τον γάμο, και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής
  - γ) οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, οι οποίοι είναι κάτω της ηλικίας των 21 ετών ή ανεξαρτήτως ηλικίας εφόσον είναι συντηρούμενοι, καθώς και εκείνοι του (της) συζύγου ή του (της) συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο (β), κατά την ανωτέρω διάκριση, ως προς την ηλικία, καθώς και τα τέκνα που έχουν υιοθετηθεί, επίσης κατά την ανωτέρω διάκριση
  - δ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας οι απευθείας ανιόντες του πολίτη της Ένωσης καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο (β), εφόσον είναι συντηρούμενοι.
3. Υπήκοος τρίτης χώρας, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (άρθρο 1, στοιχείο (β), Ν.3386 ΦΕΚ 212/Α/23.8.2005)

Άρθρο 3**Δικαιούχοι**

(Άρθρο 3 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα ισχύει για τους πολίτες της Ένωσης, οι οποίοι εισέρχονται ή διαμένουν στην Ελλάδα, καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 2, που τους συνοδεύουν ή έρχονται να τους συναντήσουν.
2. Με την επιφύλαξη τυχόν ατομικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των ενδιαφερομένων, χορηγείται άδεια διαμονής διετούς διάρκειας σύμφωνα με την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία, των ακόλουθων προσώπων:
  - α) Κάθε άλλου μέλους της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, το οποίο δεν εμπίπτει στα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 2 πρόσωπα, εφόσον το μέλος

τούτο συντηρείται από τον έχοντα ίδιο δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης ή εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης, ή συντηρεί τον έχοντα δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης και

β) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, του [της] συντρόφου, με τον οποίο ο πολίτης της Ένωσης έχει σταθερή σχέση, προσηκόντως αποδεδειγμένη.

3. Σε κάθε περίπτωση γίνεται ενδελεχής εξέταση της προσωπικής κατάστασης και αιτιολογείται κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής των προσώπων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΥ

Άρθρο 4

Δικαίωμα εξόδου

(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των ισχυουσών για τους εθνικούς συντοριακούς ελέγχους διατάξεων, που αφορούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα, όλοι οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι φέρουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτης χώρας και φέρουν ισχύον διαβατήριο, δικαιούνται να εγκαταλείπουν το έδαφος της Ελλάδας προκειμένου να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος.

2. Στα πρόσωπα της παρ. 1 δεν επιβάλλεται καμία θεώρηση εξόδου ή άλλη ισοδύναμη διατύπωση.

Άρθρο 5

Δικαίωμα εισόδου

(Άρθρο 5 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα, τα οποία ισχύουν για τους εθνικούς συντοριακούς ελέγχους, επιτρέπεται η είσοδος στην ελληνική επικράτεια:

(α) σε κάθε πολίτη της Ένωσης, ο οποίος φέρει ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, χωρίς να απαιτείται καμία θεώρηση εισόδου ή άλλη ισοδύναμη διατύπωση και

(β) στα μέλη οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, εφόσον φέρουν ισχύον διαβατήριο. Στα πρόσωπα αυτά επιβάλλεται μόνο θεώρηση εισόδου, όταν απαιτείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 539/2001, όπως ισχύει, ή ενδεχομένως σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Στα πρόσωπα αυτά παρέχεται κάθε διευκόλυνση, προκειμένου να αποκτήσουν τις απαιτούμενες θεωρήσεις. Οι θεωρήσεις αυτές εκδίδονται, ατελώς, το συντομότερο δυνατόν, και βάσει ταχείας διαδικασίας.

2. Η κατοχή ισχύοντος δελτίου διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης, απαλλάσσει τα πρόσωπα της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου.

3. Δεν επιτίθεται σφραγίδα εισόδου ή εξόδου στο διαβατήριο των κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος, μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, εφόσον προσκομίζουν δελτίο διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης.

4. Όταν ο πολίτης της Ένωσης ή μέλος της οικογένειάς του, που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αναγκαία θεώρηση, οι ελληνικές αστυνομικές αρχές, πριν λάβουν εις βάρος του το μέτρο της απέλασης, του παρέχουν κάθε εύλογη δυνατότητα είτε για την απόκτηση και την προσκόμιση ή την αποστολή των προαναφερομένων στοιχείων, το αργότερο εντός μηνός από την είσοδό του στην ελληνική επικράτεια, δυνάμει του παρόντος, είτε για να αποδείξει, με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, ότι καλύπτεται από το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 6**Δικαίωμα διαμονής έως τρεις μήνες**

(Άρθρα 6 και 14 παρ. 1 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους, που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, έχουν δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα έως τρεις μήνες, χωρίς κανένα όρο ή διατύπωση εφόσον κατέχουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο. Το ανωτέρω διάστημα παρατείνεται, αυτοδικαίως, για άλλους τρεις μήνες για τα πρόσωπα που πραγματικά αναζητούν εργασία.
2. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας, έχουν δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα έως τρεις μήνες χωρίς κανένα όρο ή διατύπωση, εφόσον είναι κάτοχοι ισχύοντος διαβατηρίου και συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν τον πολίτη της Ένωσης.
3. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, έχουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στις ανωτέρω διατάξεις, ενόσω δεν αποτελούν υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Ελλάδος.

Άρθρο 7**Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών**

(άρθρα 7 και 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον :
  - (α) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, ή
  - (β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη των οικογενειών τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του παρόντος, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας, ή
  - (γ) έχουν εγγραφεί σε ιδιωτικό ή δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το Ελληνικό κράτος, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας ή διοικητικής πρακτικής, για να παρακολουθήσουν κατά κύριο λόγο σπουδές, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης και διαθέτουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας στην Ελλάδα, βεβαιώνουν δε την αρμόδια αστυνομική αρχή, με δήλωση ή ισοδύναμα αποδεικτικά της επιλογής τους, ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του παρόντος, ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ή
  - (δ) είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, που πληροί τους αναφερόμενους στις περιπτώσεις (α), (β) ή (γ) όρους, τα οποία τον συνοδεύουν ή έρχονται να τον συναντήσουν.
2. Τα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και τον συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τον συναντήσουν, έχουν δικαίωμα διαμονής για διάστημα άνω των τριών μηνών, εφόσον ο πολίτης της Ένωσης διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 περιπτώσεις (α), (β) και (γ) του παρόντος άρθρου.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, περίπτωση (α), η ιδιότητα του μισθωτού ή του ασκούντος ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα διατηρείται για τον πολίτη της Ένωσης που δεν είναι πλέον μισθωτός ή δεν ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, στις ακόλουθες περιπτώσεις :
  - (α) αν ο ενδιαφερόμενος είναι προσωρινά ανίκανος για εργασία εξαιτίας ασθενείας ή ατυχήματος,
  - (β) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί αρμοδίως ως ακουσίως άνεργος, έχοντας ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα άνω του ενός έτους, και έχει καταγραφεί ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης,
  - (γ) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί αρμοδίως ως ακουσίως άνεργος μετά τη λήξη ισχύος της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με διάρκεια μικρότερη του ενός έτους ή αφού κατέστη ακουσίως άνεργος κατά τη διάρκεια των πρώτων δώδεκα μηνών και έχει καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί

εργασία. Στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του εργαζομένου διατηρείται επί ένα εξάμηνο.

(δ) αν ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, η διατήρηση της ιδιότητας του εργαζομένου προϋποθέτει την ύπαρξη σχέσης μεταξύ της προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητας και της κατάρτισης. Η πλήρωση της παραπάνω προϋπόθεσης δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που ο ενδιαφερόμενος είναι ακουσίως άνεργος.

4. Όταν ο πολίτης της Ένωσης διαμένει στην Ελλάδα, επειδή πληροί τους όρους της παρ. 1 περίπτωση (γ) του παρόντος άρθρου, κατά παρέκκλιση από την παρ. 1 περίπτωση (δ) και την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, δικαίωμα διαμονής στην ελληνική επικράτεια, ως μέλη της οικογένειάς του, έχουν μόνο ο [η] σύζυγος και τα συντηρούμενα τέκνα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος. Η είσοδος και διαμονή των συντηρούμενων απευθείας ανιόντων του πολίτη της Ένωσης, που διαμένει στην Ελλάδα επειδή πληροί τους όρους της παρ. 1 περίπτωση (γ), καθώς και του [της] συζύγου του, διευκολύνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος.

5. Το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, διατηρείται για όσο διάστημα πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 του παρόντος. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία για το κατά πόσο πληρούνται οι όροι αυτοί, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν μπορεί να είναι συστηματικοί.

6. Εφόσον ο πολίτης της Ένωσης διαμένει στην ελληνική επικράτεια για λόγους σπουδών, ως μέλη της οικογένειάς του, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, νοούνται μόνον οι σύζυγοι και τα συντηρούμενα τέκνα, όπως ορίζονται σύμφωνα με τα στοιχεία (α) και (β) της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 8

Χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής στους πολίτες της Ένωσης

(Άρθρο 8 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Πολίτες της Ένωσης που πρόκειται να διαμείνουν στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία άφιξής τους, υποχρεούνται μετά τη λήξη του τριμήνου να εμφανίζονται αυτοπροσώπως, στις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, για καταγραφή. Οι ανωτέρω υπηρεσίες ενεργούν σχετική εγγραφή και χορηγούν άμεσα βεβαίωση για την πράξη τους, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εγγραφέντος και η ημερομηνία εγγραφής. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση εγγραφής τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του παρόντος.

2. Για τη χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής απαιτείται να προσκομισθούν στις ανωτέρω αναφερόμενες αρχές, ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου καθώς και

(α) βεβαίωση πρόσληψης από τον εργοδότη ή άλλο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει απασχόληση σε μισθωτή δραστηριότητα ή άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας από τους πολίτες της Ένωσης για τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 7 παρ. 1 στοιχείο (α),

(β) επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο ενδιαφερόμενος πληροί τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7 παρ. 1 στοιχείο (β), για τους πολίτες της Ένωσης που εμπίπτουν στη ρύθμιση αυτή,

(γ) απόδειξη για την εγγραφή τους σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και για πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας, καθώς και δήλωση ή άλλο ισοδύναμο μέσο, από το οποίο να προκύπτει ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους, εφόσον πρόκειται για τους πολίτες που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 7 παρ. 1 στοιχείο (γ). Στη δήλωση, για την απόδειξη κατοχής από μέρους του ενδιαφερόμενου επαρκών οικονομικών πόρων, δεν απαιτείται να αναφέρεται το συγκεκριμένο ύψος αυτών.

3. Για τον υπολογισμό της κατοχής επαρκών πόρων από μέρους των ενδιαφερομένων, λαμβάνονται υπόψη αφενός η προσωπική κατάσταση του ενδιαφερομένου, αφετέρου το ύψος της χορηγούμενης στην Ελλάδα ελάχιστης σύνταξης.

4. Για να χορηγηθεί βεβαίωση εγγραφής στα μέλη της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης, που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, απαιτείται η προσκόμιση των εξής στοιχείων:

- (α) ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου,
- (β) επίσημο έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την ύπαρξη δεσμού συγγένειας,
- (γ) ακριβές φωτοαντίγραφο της βεβαίωσης εγγραφής του πολίτη της Ένωσης που συνοδεύουν ή έρχονται να συναντήσουν, εφόσον έχει χορηγηθεί,
- (δ) ακριβές φωτοαντίγραφο του πιστοποιητικού γεννήσεως των τέκνων του πολίτη της Ένωσης και/ή του [της] συζύγου του, ή αντίστοιχο πιστοποιητικό ηλικίας,
- (ε) για τα άνω των 21 ετών τέκνα του πολίτη της Ένωσης και/ή του [της] συζύγου του, καθώς και για τους απευθείας ανιόντες, έγγραφο από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, το οποίο πιστοποιεί ότι συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης, για δε τα λοιπά μέλη της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 περίπτωση (α), έγγραφο από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, το οποίο πιστοποιεί ότι ζούσαν υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης ή στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρών λόγων υγείας, που καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης.
- στ. έγγραφο απόδειξη για την ύπαρξη σταθερής σχέσης με τον πολίτη της Ένωσης, στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3 παρ. 2 στοιχείο (β).

Άρθρο 9

Χορήγηση Δελτίου Διαμονής στα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών

(Άρθρα 10 και 9 παρ. 1, 2 και 3 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Στα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και έχουν δικαίωμα διαμονής σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος, χορηγείται ατομικό δελτίο διαμονής, το οποίο καλείται «Δελτίο Διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης».
2. Το μέλος οικογένειας πολίτη της Ένωσης, το οποίο είναι υπήκοος τρίτης χώρας και επιθυμεί τη χορήγηση του, κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δελτίου διαμονής, οφείλει να υποβάλει αίτηση στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξής του στην Ελλάδα, εφόσον πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:
  - (α) Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα.
  - (β) Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον πολίτη της Ένωσης.
  - (γ) Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του πολίτη της Ένωσης στην Ελλάδα.
  - (δ) Αποδεικνύει με κάθε πρόσφορο τρόπο ότι συντηρείται από τον πολίτη της Ένωσης, στις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να συντρέχει το πραγματικό αυτό γεγονός, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.2 περιπτώσεις (β) και (γ).
  - (ε) Αποδεικνύει, με σχετικό έγγραφο της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, ότι συντηρείται από τον πολίτη της Ένωσης ή ότι ζούσε υπό τη στέγη του στη χώρα καταγωγής ή ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι υγείας που καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 περίπτωση (α).
3. Η αίτηση για τη χορήγηση δελτίου διαμονής συνοδεύεται από τα απαιτούμενα προς απόδειξη της συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 2 δικαιολογητικά, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. οικ. 24103/2005 Απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Καθορισμός απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3386/2005» (ΦΕΚ 1804 Β'), όπως ισχύει, καθώς και από πιστοποιητικό υγείας, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 9 του παρόντος.

4. Η, κατά την παρ. 6 του παρόντος άρθρου, υπηρεσία ελέγχει την πληρότητα των δικαιολογητικών και χορηγεί άμεσα βεβαίωση υποβολής δικαιολογητικών για τη χορήγηση δελτίου διαμονής. Η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά διαβιβάζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, το αργότερο εντός 15 ημερών αφότου υποβληθεί η αίτηση. Η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας εξετάζει την αίτηση και, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας ή λόγοι δημόσιας υγείας, εκδίδει απόφαση, με την οποία χορηγείται δελτίο διαμονής στα μέλη οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

5. Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης της παρ. 2 του παρόντος, εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία εισόδου στην ελληνική επικράτεια, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους πενήντα (50) ευρώ, ανάλογου με το πρόστιμο που επιβάλλεται για υποβολή εκπρόθεσμων αιτήσεων για ανανέωση άδειας διαμονής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.3386/2005. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

6. Αρμόδια υπηρεσία για την παραλαβή της αίτησης, είναι η υπηρεσία που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄) για την παραλαβή των αιτήσεων, όπως ισχύει.

Άρθρο 10

Διάρκεια και ισχύς του Δελτίου Διαμονής των μελών οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών (Άρθρο 11 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Το δελτίο διαμονής των μελών οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών έχει διάρκεια πέντε έτη ή την προβλεπόμενη περίοδο διαμονής του πολίτη της Ένωσης, εφόσον αυτή είναι μικρότερη των πέντε ετών.
2. Η ισχύς του δελτίου διαμονής δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

Άρθρο 11

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση θανάτου ή αναχώρησης του πολίτη της Ένωσης (Άρθρα 12, 13 και 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, ο θάνατος του πολίτη της Ένωσης ή η αναχώρησή του από την Ελλάδα, δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν, κατά περίπτωση, τους όρους που καθορίζονται στα στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ) της παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος.
2. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, εάν ο πολίτης της Ένωσης αποβιώσει, τα μέλη της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, εφόσον διαμένουν στην Ελλάδα, ως μέλη της οικογένειας, επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατό του, διατηρούν το δικαίωμα διαμονής σε προσωπική βάση. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το άρθρο 13 του παρόντος, το δικαίωμα διαμονής των προσώπων της παρ. 1 και του ανωτέρου εδαφίου διατηρείται, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν την ιδιότητά τους ως μισθωτών ή την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, ή αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, ή, τέλος, αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσης,

στην Ελλάδα, οικογένειας ενός προσώπου, το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις. Η έννοια των επαρκών πόρων ορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.

Για την, κατά τα ανωτέρω, διατήρηση του δικαιώματος διαμονής:

(α) τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 2 του παρόντος δικαιολογητικά, συνοδευόμενα από ληξιαρχική πράξη θανάτου στην περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης ή υπεύθυνη δήλωση του ετέρου των συζύγων ότι ο πολίτης της Ένωσης αναχώρησε από την Ελλάδα,

(β) τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, υποχρεούνται να υποβάλουν στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

- Ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου διαμονής

- Επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της Εφορίας ή άλλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη πόρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.

- Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα στον οποίον είναι ασφαλισμένοι για την πλήρη κάλυψη των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης, για τους ίδιους και τα προστατευμένα μέλη της οικογένειάς τους, που τους βαρύνουν.

- Για την πιστοποίηση των γεγονότων του παρόντος άρθρου, ληξιαρχική πράξη θανάτου στην περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης ή υπεύθυνη δήλωση του εταίρου των συζύγων ότι ο πολίτης της Ένωσης αναχώρησε από την Ελλάδα

3. Η αναχώρηση του πολίτη της Ένωσης από την Ελλάδα ή ο θάνατός του δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των τέκνων του ή του γονέα ο οποίος έχει πράγματι την επιμέλεια των τέκνων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον τα τέκνα διαμένουν στην Ελλάδα, και είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών, έως την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Προς απόδειξη του γεγονότος αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, όταν πρόκειται για πολίτες της Ένωσης ή στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, όταν πρόκειται για υπηκόους τρίτων χωρών, βεβαίωση εγγραφής των τέκνων σε εκπαιδευτικό ίδρυμα.

4. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης διατηρούν το δικαίωμα διαμονής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ενόσω πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία

για το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν διενεργούνται συστηματικά.

Άρθρο 12

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή λήξης της καταχωρισμένης συμβίωσης με τον πολίτη της Ένωσης (άρθρα 12, 13, 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ).

1. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, το διαζύγιο ή η ακύρωση του γάμου του πολίτη της Ένωσης, δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογενείας του, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν, κατά περίπτωση, τους όρους που καθορίζονται στα στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ) της παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος.

2. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, το διαζύγιο ή η ακύρωση του γάμου δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Τα εν λόγω μέλη της οικογένειας διατηρούν το δικαίωμα διαμονής, σε προσωπική βάση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) εάν ο γάμος διήρκησε, έως την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου, τρία έτη τουλάχιστον, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα,
- (β) εάν η επιμέλεια των τέκνων του πολίτη της Ένωσης έχει ανατεθεί στον σύζυγο που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, με έναν από τους προβλεπόμενους νόμιμους τρόπους,
- (γ) εάν τούτο υπαγορεύεται από ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως στην περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος,
- (δ) εάν ο σύζυγος που είναι υπήκοος τρίτης χώρας απολαύει, με έναν από τους προβλεπόμενους νόμιμους τρόπους, του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι στη σχετική συμφωνία ή απόφαση κρίθηκε ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.

Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το άρθρο 13 του παρόντος, το δικαίωμα διαμονής των προσώπων της παρ. 1 και 2 διατηρείται, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν την ιδιότητά τους ως μισθωτών ή την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, ή αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, ή, τέλος αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσης, στην Ελλάδα, οικογένειας ενός προσώπου, το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις. Η έννοια των επαρκών πόρων ορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.

3. Για τη διατήρηση του δικαιώματος διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, το μέλος της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης υποβάλλει στις αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

(α) όταν πρόκειται για μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 2 του παρόντος δικαιολογητικά, συνοδευόμενα από:

- απόφαση διαζυγίου με τον πολίτη της Ένωσης ή
- δικαστική απόφαση ακύρωσης γάμου ή
- επικυρωμένο αντίγραφο της καταγγελίας που έχει υποβάλλει σε αρμόδια ελληνική αρχή, στην περίπτωση άσκησης ενδοοικογενειακής βίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει συνδρομή ιδιαιτέρως δυσχερών καταστάσεων ή δικαστική απόφαση ή
- επίσημο αποδεικτικό έγγραφο ή υπεύθυνη δήλωση του πολίτη της Ένωσης, σχετικά με τη λήξη της καταχωρισμένης συμβίωσης.

(β) όταν πρόκειται για μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, υποχρεούνται να υποβάλουν στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

- Ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου διαμονής,
- Επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της Εφορίας ή άλλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη πόρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος,
- Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα στον οποίον είναι ασφαλισμένοι για την πλήρη κάλυψη των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης, για τους ίδιους και τα προστατευμένα μέλη της οικογένειάς τους, που τους βαρύνουν,
- απόφαση διαζυγίου στην περίπτωση διαζυγίου, ή
- απόφαση διαζυγίου και δικαστική απόφαση για την επιμέλεια των τέκνων στην περίπτωση που αυτή έχει ανατεθεί στον έτερο των συζύγων, ή
- επικυρωμένο αντίγραφο της καταγγελίας που έχει υποβάλει σε αρμόδια Ελληνική αρχή στην περίπτωση άσκησης ενδοοικογενειακής βίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει η συνδρομή ιδιαιτέρως δυσχερών καταστάσεων ή δικαστική απόφαση, ή
- έγγραφη συμφωνία των συζύγων ή δικαστική απόφαση, από τα οποία να προκύπτει η ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του ετέρου των συζύγων όταν αυτός είναι υπήκοος τρίτης χώρας, με ανήλικο τέκνο τους στην Ελλάδα.

4. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης διατηρούν το δικαίωμα διαμονής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ενόσω πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου

αυτού. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία για το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν διενεργούνται συστηματικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΙΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 13

Γενικός κανόνας για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους (Άρθρο 16 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι έχουν διαμείνει νομίμως για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών στην Ελλάδα και τα κατά την παρ. 2 άρθρου 2 του παρόντος μέλη οικογένειας που διαμένουν νομίμως με τον πολίτη της Ένωσης για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής. Το δικαίωμα αυτό δεν υπόκειται στους όρους που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου III.
2. Το αδιάλειπτο της διαμονής της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους έξι μήνες ετησίως, ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτων μηνών κατ' ανώτατο όριο, για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.
3. Μετά την απόκτηση του δικαιώματος της μόνιμης διαμονής η απώλεια αυτού επέρχεται μόνο σε περίπτωση απουσίας του ενδιαφερόμενου από την Ελλάδα, για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη.

Άρθρο 14

Παρεκκλίσεις για τα πρόσωπα τα οποία δεν εργάζονται πλέον στην Ελλάδα και για τα μέλη των οικογενειών τους (Άρθρο 17 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στο άρθρο 13, οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν τη συμπλήρωση των πέντε ετών συνεχούς διαμονής, στις εξής περιπτώσεις:
  - (α) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και κατά το χρόνο παύσης της εργασίας τους στην Ελλάδα, έχουν συμπληρώσει την ηλικία που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο για την απόκτηση δικαιωμάτων σε σύνταξη γήρατος, ή είναι μισθωτοί και έχουν παύσει να ασκούν μισθωτή δραστηριότητα λόγω πρόωρης συνταξιοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι εργάστηκαν στην ελληνική επικράτεια τουλάχιστον τους προηγούμενους δώδεκα μήνες και έχουν διαμείνει σε αυτή συνεχώς για περισσότερα από τρία έτη. Αν δεν αναγνωρίζεται το δικαίωμα σύνταξης γήρατος σε ορισμένες κατηγορίες ασκούντων ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, οι ενδιαφερόμενοι θεμελιώνουν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής όταν συμπληρώσουν το 60° έτος της ηλικίας τους,
  - (β) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και διέμεναν συνεχώς για περισσότερα από δύο έτη στην Ελλάδα, εφόσον έπαυσαν να εργάζονται εξαιτίας μόνιμης ανικανότητας προς εργασία. Αν η ανικανότητα αυτή είναι συνέπεια εργατικού ατυχήματος ή άλλης επαγγελματικής ασθένειας, που παρέχει ευεργέτημα το οποίο αναγνωρίζεται στον ενδιαφερόμενο εν όλω ή εν μέρει από τον αρμόδιο φορέα της Χώρας, δεν επιβάλλονται όροι στη διάρκεια της παραμονής.
  - (γ) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και μετά τη συμπλήρωση τριών ετών συνεχούς απασχόλησης και διαμονής στη Χώρα, ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος και διατηρούν

ως τόπο διαμονής τους την Ελλάδα, όπου και επιστρέφουν, καταρχήν, καθημερινώς ή τουλάχιστον άπαξ εβδομαδιαίως.

Για τους σκοπούς της απόκτησης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα στοιχεία α και β, οι περίοδοι απασχόλησης στο κράτος μέλος όπου εργάζεται ο ενδιαφερόμενος λογίζονται ως περίοδοι απασχόλησης που πραγματοποιήθηκαν στη Χώρα.

Οι περίοδοι ακούσιας ανεργίας, που έχουν καταγραφεί από την αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης, οι περίοδοι διακοπής δραστηριότητας που δεν οφείλονται στη βούληση του ενδιαφερομένου καθώς και οι απουσίες από την εργασία ή η διακοπή δραστηριότητας λόγω ασθένειας ή ατυχήματος, λογίζονται ως περίοδοι απασχόλησης.

2. Οι όροι της διάρκειας παραμονής και απασχόλησης που προβλέπονται στο στοιχείο (α) της παρ. 1, καθώς και ο όρος της διάρκειας διαμονής που προβλέπεται στο στοιχείο (β) της παρ. 1, δεν ισχύουν αν ο [η] σύζυγος του μισθωτού ή του ασκούντος ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, έχει την ελληνική ιθαγένεια ή απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια λόγω γάμου με τον εν λόγω μισθωτό ή τον ασκούντα ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

3. Ανεξαρτήτως ιθαγένειας, τα μέλη της οικογένειας μισθωτού ή ασκούντος ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, που διαμένουν μαζί του στην Ελλάδα, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής, πριν από τη συμπλήρωση των πέντε ετών συνεχούς διαμονής, εφόσον ο ίδιος ο μισθωτός ή ο ασκών ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη χώρα κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

4. Σε περίπτωση που ο μισθωτός ή ο ασκών ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα απεβίωσε ενόσω ακόμη εργαζόταν αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα βάσει της παραγράφου 1, τα διαμέμοντα μαζί του μέλη της οικογένειάς του ανεξαρτήτως ιθαγένειας, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής, με την προϋπόθεση ότι :

(α) ο μισθωτός ή ο ασκών ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα διέμενε συνεχώς, μέχρι τον θάνατό του, επί δύο έτη στην ελληνική επικράτεια, ή

(β) ο θάνατός του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, ή

(γ) ο επιζών σύζυγος έχει απολέσει την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου του με τον μισθωτό ή τον ασκούντα ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 15

Απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής από ορισμένα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών

(Άρθρο 18 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου, τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 11 και της παρ. 2 του άρθρου 12 του παρόντος, πληρούν δε τους εκεί προβλεπόμενους όρους, αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής, εφόσον έχουν διαμείνει νομίμως στην Ελλάδα για πέντε (5) συνεχή έτη.

Άρθρο 16

Έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης

(Άρθρο 19 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Αφού εξακριβωθεί η διάρκεια παραμονής των πολιτών της Ένωσης που είναι δικαιούχοι μόνιμης διαμονής, με την προσκόμιση της βεβαίωσης εγγραφής, οι αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους χορηγούν το συντομότερο δυνατό, κατόπιν αιτήσεώς τους που υποβάλλεται αυτοπροσώπως, έγγραφο που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή τους.

Άρθρο 17

Χορήγηση Δελτίου μόνιμης διαμονής σε μέλη οικογένειας πολίτη Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών,

(Άρθρα 20, 21 και 36 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Στα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας και έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής, κατά τις διατάξεις του παρόντος, χορηγείται ατομικό δελτίο

μόνιμης διαμονής, το οποίο καλείται «Δελτίο Μόνιμης Διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης».

2. Για τη χορήγηση του δελτίου μόνιμης διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, πριν την λήξη του δελτίου διαμονής του, η οποία συνοδεύεται από τα εξής δικαιολογητικά:

(α) Αντίγραφο του ισχύοντος δελτίου διαμονής.

(β) Επικυρωμένο αντίγραφο της βεβαίωσης εγγραφής ή του εγγράφου πιστοποίησης μόνιμης διαμονής του πολίτη της Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8 και 16 αντίστοιχα, του παρόντος

(γ) Σε περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης, βεβαίωση από την αρμόδια αρχή για το χρόνο διαμονής του στην Ελλάδα ή βεβαίωση από την αρμόδια αρχή ότι ο θάνατός του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

(δ) Πρόσφατο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή άλλο επίσημο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει ο συγγενικός δεσμός.

3. Η αρμόδια υπηρεσία για την παραλαβή της αίτησης ελέγχει την πληρότητα των δικαιολογητικών και χορηγεί άμεσα βεβαίωση υποβολής δικαιολογητικών για τη χορήγηση δελτίου μόνιμης διαμονής. Η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά διαβιβάζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, το αργότερο εντός 15 ημερών αφότου υποβληθεί η αίτηση. Η ανωτέρω υπηρεσία εξετάζει την αίτηση και, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εκδίδει απόφαση, με την οποία χορηγείται δελτίο μόνιμης διαμονής στα μέλη οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά .

4. Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης της παρ. 2 του παρόντος, εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία λήξης του δελτίου διαμονής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους πενήντα (50) ευρώ, ανάλογου με το πρόστιμο που επιβάλλεται για υποβολή εκπρόθεσμων αιτήσεων για ανανέωση άδειας διαμονής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.3386/2005. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Το δελτίο μόνιμης διαμονής ανανεώνεται ανά δεκαετία χωρίς την ανάγκη συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 13, 14 και 17 του παρόντος, κατόπιν σχετικής αίτησης, η οποία συνοδεύεται από αντίγραφο του προηγούμενου δελτίου μόνιμης διαμονής.

6. Η διακοπή της διαμονής η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη, δε θίγει την ισχύ του δελτίου μόνιμης διαμονής.

Άρθρο 18

Αδιάλειπτο της διαμονής

(Άρθρο 21 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Για τους σκοπούς του παρόντος, το αδιάλειπτο της διαμονής πιστοποιείται με οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία. Το αδιάλειπτο της διαμονής διακόπτεται από κάθε απόφαση απέλασης, η οποία εκτελείται νομοτύπως κατά του ενδιαφερομένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΙΜΗΣ

ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 19

Εδαφική εφαρμογή

(Άρθρο 22 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Το δικαίωμα διαμονής και το δικαίωμα μόνιμης διαμονής καλύπτουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Περιορισμοί στο δικαίωμα διαμονής και στο δικαίωμα μόνιμης διαμονής επιβάλλονται μόνο στις περιπτώσεις που οι ίδιοι περιορισμοί ισχύουν και για τους ημεδαπούς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 20

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις μελών οικογένειας πολίτη της Ένωσης

(Άρθρα 23, 24, 25 και 26 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Ανεξαρτήτως ιθαγένειας, τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία έχουν το δικαίωμα διαμονής ή το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, δικαιούνται να εργάζονται ως μισθωτοί ή να ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.
2. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που προβλέπονται ρητώς στη Συνθήκη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στο παράγωγο δίκαιο, όλοι οι πολίτες της Ένωσης που διαμένουν στην Ελλάδα βάσει του παρόντος προεδρικού διατάγματος, απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς εντός του πεδίου εφαρμογής της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το ευεργέτημα αυτό απονέμεται στα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, εφόσον έχουν το δικαίωμα διαμονής ή μόνιμης διαμονής.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η Ελλάδα δεν υποχρεούται να παρέχει κοινωνικές παροχές κατά τους πρώτους τρεις μήνες της διαμονής, ή, κατά περίπτωση, κατά το μακρότερο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο πολίτης της Ένωσης παρέχει αποδείξεις ότι αναζητά εργασία στην Ελλάδα και ότι έχει πραγματικές πιθανότητες να προσληφθεί, ούτε να δίνει, πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, σπουδαστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, αποτελούμενη από σπουδαστικές υποτροφίες ή σπουδαστικά δάνεια σε άλλα πρόσωπα εκτός από μισθωτούς, ασκούντες ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, σε πρόσωπα που διατηρούν αυτή την ιδιότητα και στα μέλη των οικογενειών τους.
4. Η κατοχή της προβλεπόμενης στο άρθρο 8 βεβαίωσης εγγραφής, του εγγράφου που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή, της βεβαίωσης που πιστοποιεί την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση δελτίου διαμονής μέλους της οικογένειας, του δελτίου διαμονής ή του δελτίου μόνιμης διαμονής, δε μπορεί, σε καμία περίπτωση, να επιβάλλεται ως προϋπόθεση για την άσκηση δικαιώματος ή την διεκπεραίωση διοικητικής διαδικασίας, εφόσον η απόκτηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα ανωτέρω έγγραφα μπορεί να βεβαιώνεται με άλλο αποδεικτικό μέσο.
5. Όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο χορηγούνται ατελώς.
6. Όποιος, κατά τη διάρκεια ελέγχου από αρμόδια αρχή ή υπάλληλο, αρνείται την επίδειξη ή προσκόμιση του δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής ή τη βεβαίωση υποβολής δικαιολογητικών για τη χορήγηση των δελτίων αυτών ή δηλώνει ψευδή στοιχεία σχετικά με αυτά, τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του παρόντος, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.
7. Οι υπήκοοι τρίτης χώρας, κάτοχοι δελτίου διαμονής και μόνιμης διαμονής έχουν και τα γενικά δικαιώματα των υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 71 και 72 του Ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α΄).
8. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5 του άρθρου 71 του Ν. 3386/2005, το δικαίωμα επανεισόδου των μελών οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας, ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI**ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Ή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ****Άρθρο 21****Περιορισμοί του δικαιώματος εισόδου και διαμονής για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας**
(Άρθρα 27, 29, 32 και 15 παρ. 1 και 3 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση των λόγων αυτών για την εξυπηρέτηση σκοπών γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής.

2. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αυτοτελώς λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων. Η προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά το μέτρο πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, που στρέφεται κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.

3. Για κάθε μέτρο που λαμβάνεται δυνάμει της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, για άλλους λόγους εκτός της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 23 και 24 του παρόντος.

Δεν μπορεί να επιβληθεί απαγόρευση εισόδου σε συνδυασμό με απόφαση απέλασης για την οποία ισχύει το προηγούμενο εδάφιο.

4. Για να εξακριβωθεί κατά πόσο ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, οι αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, κατά τη χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής για τους πολίτες της Ένωσης καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας κατά τη χορήγηση δελτίου διαμονής για τα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, μπορούν να ζητούν, εφόσον κριθεί απαραίτητο, πληροφορίες για το ποινικό μητρώο του ενδιαφερομένου, από το κράτος μέλος καταγωγής και, ενδεχομένως, από άλλα κράτη μέλη. Η έρευνα αυτή δεν μπορεί να έχει συστηματικό χαρακτήρα. Ανάλογα αιτήματα κρατών μελών της Ένωσης ικανοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, εντός διμήνου.

5. Αν πολίτης της Ένωσης ή μέλος της οικογένειας του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, στον οποίο οι αρμόδιες ελληνικές αστυνομικές αρχές έχουν εκδώσει διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας, έχει απελαθεί από άλλο κράτος μέλος της Ένωσης, κατά την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας δυνάμει της Οδηγίας 2004/38/EK, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, οι ελληνικές αρχές υποχρεούνται να δεχθούν την επανεισοδό του στη Χώρα, χωρίς διατυπώσεις, ανεξαρτήτως εάν η ισχύς του ανωτέρω εγγράφου έχει λήξει ή εάν αμφισβητείται η ιθαγένεια του κατόχου.

6. Πρόσωπα εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση απαγόρευσης εισόδου στην Ελλάδα, για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση, για την άρση της απαγόρευσης εισόδου, μετά από εύλογη, κατά τις περιστάσεις, προθεσμία, εν πάση περιπτώσει δε, μετά την πάροδο τριετίας από την έκδοση της οριστικής απόφασης απαγόρευσης εισόδου, επικαλούμενα στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων που είχαν δικαιολογήσει την επιβολή απαγόρευσης. Για την αίτηση αυτή αποφαίνεται, εντός έξι μηνών από την υποβολή της, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Εάν λόγω της απόφασης απαγόρευσης εισόδου είχε γίνει σχετική εγγραφή στον Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών και η παραπάνω αίτηση γίνει δεκτή, διατάσσεται η διαγραφή από τον Κατάλογο. Σε περίπτωση που η απόφαση εγγραφής στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών, επιβλήθηκε κατά την κείμενη νομοθεσία κατόπιν δικαστικής αποφάσεως απέλασης, η ως άνω αίτηση υποβάλλεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 74 παρ. 3 και 99 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα, μετά την πάροδο 3 ετών από την απέλαση και, σε περίπτωση που γίνει δεκτή, εφαρμόζεται το άρθρο 3 παρ. 2 περίπτωση (γ) της Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης 4000/4/32-ιβ' από 04-09-2006 «Καθορισμός των κριτηρίων και της διαδικασίας για την εγγραφή και διαγραφή αλλοδαπών από τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών».

7. Τα αναφερόμενα στην παρ. 6 του παρόντος άρθρου πρόσωπα δεν έχουν κανένα δικαίωμα εισόδου στην Ελληνική επικράτεια όσο εξετάζεται η αίτησή τους.

8. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή διαμονής ή άλλο μέτρο περιοριστικό της ελεύθερης κυκλοφορίας, για λόγους δημόσιας υγείας, είναι οι ασθένειες που εγκλείουν κίνδυνο επιδημίας όπως ορίζονται στις οικείες πράξεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, εφόσον επιβάλλουν τη λήψη μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας, εφαρμοστέων στους ημεδαπούς.

9. Οι αρμόδιες για χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου διαμονής των πολιτών της Ένωσης, που θεμελιώνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δικαίωμα διαμονής ή, αντίστοιχα, για την περίπτωση των υπηκόων τρίτων χωρών, οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας μπορούν, εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις που το καθιστούν αναγκαίο, να ζητήσουν από τον ενδιαφερόμενο να υποβληθεί, εντός τριών μηνών από την είσοδό του στην Ελληνική επικράτεια, σε δωρεάν ιατρικές εξετάσεις, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχει από καμία από τις ασθένειες που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του παρόντος. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις δεν μπορούν να έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

10. Οι ασθένειες που επέρχονται σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την άφιξη στην Ελλάδα του πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, δεν δικαιολογούν τη λήψη εις βάρος του μέτρου απέλασης.

Άρθρο 22

Απέλαση – Προστασία από την απέλαση

(Άρθρα 28, 33, 14 παρ. 3, 4 και 15 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Προκειμένου να εκδοθεί απόφαση απέλασης για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, λαμβάνονται υπόψη η διάρκεια παραμονής στην ελληνική επικράτεια, του ατόμου εις βάρος του οποίου λαμβάνεται το μέτρο, η ηλικία του, η κατάσταση της υγείας του, η οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση, η κοινωνική και πολιτιστική ένταξή του στην Ελλάδα και οι δεσμοί του με τη χώρα καταγωγής.

2. Η απέλαση πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην ελληνική επικράτεια, διατάσσεται μόνο για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Ως προς τα αρμόδια για την απέλαση όργανα, τη διαδικασία έκδοσης και εκτέλεσης της απόφασης απέλασης, τις εξαιρέσεις και λοιπά σχετικά ζητήματα, εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των άρθρων 76, παράγραφοι 2 - 5, 77, 78, 79, 80, 81 και 82 του Ν. 3386/2005.

3. Υπό την επιφύλαξη των περιπτώσεων στις οποίες η απέλαση ερείδεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, δεν διατάσσεται απέλαση πολιτών της Ένωσης, όταν τα πρόσωπα αυτά:

(α) έχουν διαμείνει, κατά τα προηγούμενα δέκα έτη, στην Ελλάδα ή

(β) είναι ανήλικοι, εκτός εάν η απέλαση είναι απαραίτητη για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της 20ής Νοεμβρίου 1989.

4. Η προσφυγή πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Ελλάδας δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη λήψη μέτρου απέλασης.

5. Η λήξη ισχύος του δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου, βάσει του οποίου ο ενδιαφερόμενος εισήλθε στην Ελλάδα και εκδόθηκε η βεβαίωση εγγραφής ή του δελτίου διαμονής δεν αποτελεί λόγο απέλασης.

6. Λόγοι γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη λήψη μέτρου απέλασης.

7. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ως ποινή ή ως παρεπόμενο μέτρο, σε σχέση με ποινή κράτησης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, μόνο εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των άρθρων 21 και 22. Εάν η απόφαση απέλασης πρόκειται να εκτελεσθεί μετά την πάροδο χρονικού διαστήματος μεγαλύτερου των δύο ετών από την έκδοσή της, η αρμόδια για την εκτέλεσή της αρχή βεβαιώνει ότι το άτομο, το οποίο αφορά η απέλαση, εξακολουθεί να αποτελεί πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, περαιτέρω δε, εξετάζει επίσης κατά πόσον έχει, ενδεχομένως, επέλθει ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων από τον χρόνο έκδοσης της απόφασης απέλασης.

8. Δεν λαμβάνεται επ' ουδενί μέτρο επιστροφής κατά πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς του, ακόμη και αν αυτός έπαυσε να πληροί τους όρους των άρθρων 6 παρ. 3, 7, 11 παρ. 1 και 12 παρ.1 του παρόντος, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του Κεφαλαίου VI, εφόσον οι πολίτες της Ένωσης είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα ή εισήλθαν στην ελληνική επικράτεια προκειμένου να βρουν εργασία. Στην περίπτωση αυτή οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους δεν μπορούν να απελαθούν, εφόσον οι πολίτες της Ένωσης δύνανται να παρέχουν αποδείξεις ότι συνεχίζουν να αναζητούν εργασία και ότι έχουν πραγματικές πιθανότητες να προσληφθούν.

Άρθρο 23

Κοινοποίηση των αποφάσεων

(Άρθρο 30 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του παρόντος, πρέπει να κοινοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να κατανοήσουν το περιεχόμενο και τις συνέπειες της σχετικής απόφασης. Οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται, επακριβώς και πλήρως, για τους λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, στους οποίους στηρίζεται η ληφθείσα απόφαση, εκτός αν αυτό αντιτίθεται στα συμφέροντα της ασφάλειας του κράτους.
2. Η κοινοποίηση περιέχει μνεία του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής, ενώπιον των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του παρόντος, καθώς και της προθεσμίας άσκησής της, και, ενδεχομένως, της προθεσμίας που τάσσεται στον ενδιαφερόμενο να εγκαταλείψει την Ελληνική επικράτεια. Με εξαίρεση τις δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις κατεπείγοντος, η τασσόμενη προθεσμία για την εγκατάλειψη της επικράτειας δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός από την ημερομηνία της κοινοποίησης.

Άρθρο 24

Διαδικαστικές εγγυήσεις - Δικαίωμα προσφυγής

(Άρθρο 31 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Κατά της διοικητικής απόφασης απέλασης είναι επιτρεπτή η άσκηση διοικητικής προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 77 του Ν. 3386/2005 και το άρθρο 1 περ. ιθ της υπ' αριθ. 7004/3/40-θ από 23-04-2004 Κ.Υ.Α «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Δημόσιας Τάξης σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα» (Β'-649) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Για την περίπτωση της επιβολής της απέλασης ως παρεπόμενης ποινής ή μέτρου ασφάλειας, με δικαστική απόφαση, εφαρμόζονται τα άρθρα 74 παρ. 3 και 99 παρ. 3 του Ποινικού Κώδικα
2. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της διοικητικής προσφυγής της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και κατά της απόφασης απόρριψης της αίτησης για χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής, δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής, της ανάκλησης ή μη ανανέωσής του, ασκείται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 παρ. 3 του Ν. 3068/2002 (ΦΕΚ Α' 274), όπως ισχύει.
3. Όταν η διοικητική ή δικαστική προσφυγή κατά της απόφασης απέλασης συνοδεύεται από αίτημα αναστολής της εκτέλεσής της, η απομάκρυνση του ενδιαφερομένου από την επικράτεια δεν μπορεί να διενεργείται πριν ληφθεί απόφαση επί του αιτήματος αναστολής, εκτός εάν:
  - η απόφαση απέλασης βασίζεται σε προηγούμενη δικαστική απόφαση ή
  - τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχαν ήδη πρόσβαση σε ένδικο μέσο ή
  - η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22 του παρόντος.
4. Η εξέταση της διοικητικής προσφυγής περιλαμβάνει τόσο τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης όσο και την εξέταση των γεγονότων και των περιστάσεων επί των οποίων βασίζεται το προτεινόμενο μέτρο. Συνεκτιμώνται επίσης οι σχετικές προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 22 του παρόντος.
5. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής μπορεί να απαγορευθεί η είσοδος του ενδιαφερομένου στην Ελλάδα, αλλά δεν μπορεί να του απαγορευθεί η αυτοπρόσωπη

παρουσία του κατά τη δίκη, εκτός αν η εμφάνισή του μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διατάραξη της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή αν η προσφυγή αφορά άρνηση εισόδου στην ελληνική επικράτεια.

6. Για την άσκηση του ένδικου μέσου κατά της απόφασης απέλασης, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους για το σκοπό αυτό, το ευεργέτημα πενίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25

Δημοσιότητα

(Άρθρο 34 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Τα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και Δημόσιας Τάξης, καθώς και οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών της Χώρας ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια, καθώς και για τα λοιπά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν διάταγμα. Η ενημέρωση πραγματοποιείται ιδίως μέσω ανάρτησης πληροφοριακού υλικού στις ιστοσελίδες των ανωτέρω φορέων ή με εκστρατείες συνειδητοποίησης διεξαγόμενες μέσω των εθνικών και τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και μέσων επικοινωνίας. Το υλικό αυτό επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Άρθρο 26

Κατάχρηση δικαιώματος

(Άρθρο 35 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Όταν διαπιστώνεται αιτιολογημένα, ιδίως με δικαστική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα δικαστικού συμβουλίου, ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες ή πλαστά έγγραφα και γενικά ότι στοιχειοθετείται κατάχρηση δικαιώματος ή απάτη, όπως στην περίπτωση εικονικού γάμου, τα δικαιώματα και το δελτίο διαμονής ή μόνιμης διαμονής δεν χορηγείται ή ανακαλείται. Τα μέτρα που λαμβάνονται στις περιπτώσεις αυτές δεν πρέπει να αντίκεινται στις εγγυήσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 23 και 24.

Άρθρο 27

Κυρώσεις

(Άρθρο 36 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 8 παρ. 1 και 20 παρ. 6 του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, οι κυρώσεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 28

Κατάργηση διατάξεων

Καταργούνται οι διατάξεις των π.δ.525/83 (Α' - 203), 499/87 (Α' - 238) και 278/92 (Α' - 144) καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που περιλαμβάνει ρυθμίσεις αντίθετες προς τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 29

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στους Υπουργούς Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.